

Blauwtong is een schapenziekte waar runderen weinig last van hebben. Dat was de gedachte tot deze zomer. Inmiddels is de helft van het totaal aantal besmettingen met het type-8-virus bij runderen geconstateerd. De exacte gevolgen voor het rund zijn nog onbekend.

Het blauwtongvirus waart nu drie maanden rond in Nederland en België. Al snel kwamen ook vanuit Duitsland en Frankrijk meldingen binnen. Begin november stond de teller op ruim duizend gevallen in heel Europa. De wereldorganisatie voor diergezondheid OIE in Parijs gaf onlangs aan zich zorgen te maken over de ontwikkeling van blauwtong. Met name de ontdekking dat de

erg actief is', meldde directeur-generaal Bernard Vallat van de OIE. Daan Dercksen, specialist kleine herkauwers bij de gezondheidsdienst GD, geeft eveneens aan dat hij niet verwacht dat de problemen na een periode van strenge nachtvorst voorbij zijn. Dercksen: 'We hebben te maken met een ander virus-type dan voorheen, een andere drager die het virus overbrengt en er zijn andere

Bezorgdheid over blauwtong

Dierenarts Daan Dercksen: 'We moeten uitzoeken welke problemen aan blauwtong gerelateerd zijn'

overbrenger niet de rond de Middellandse Zee bekende *Culicoides imicola* is, maar dat *Culicoides dewulfi* de drager is van blauwtong, heeft consequenties. De *C. dewulfi* is een knut die bestand is tegen de Europese winter, zo waarschuwden deskundigen van de OIE deze week. 'De nieuwe informatie suggereert dat de ziekte in de hele regio kan blijven bestaan, met het risico van meer gevallen in de lente omdat de overbrenger dan

schapen- en runderrassen die besmet raken. Alles is nu anders.'

Klinische verschijnselen

De kennis over de gevolgen van blauwtong bij runderen is nog van beperkt niveau. Tot afgelopen zomer waren de uitbraken nauwelijks zichtbaar bij runderen, maar de besmetting met het type-8-virus treft nu evenveel koeien als schapen. 'We zien nu al veel meer klinische sympto-

De pijn van klinisch zieke dieren remt de voeropname

Cees van der Velden: 'Voor de individuele veehouder heeft blauwtong veel gevolgen'

'Het algemene beeld is dat het wel meevalt met blauwtong bij de koeien. Dat hoeft dus niet zo te zijn.' Veehouder Cees van der Velden uit Someren spreekt jammer genoeg uit ervaring wanneer het om blauwtong gaat. Eind oktober werd bij een van zijn koeien de diagnose blauwtong gesteld. 'Het ziektebeeld bij schapen kende ik wel en ik had een documentaire over een besmet vleesveebedrijf gezien op de Belgische tv', vertelt Van der Velden. Echt duidelijk werd het nadat een collega-veehouder vertelde over de verschijnselen bij een besmette koe van hem. De verschillende verhalen over blauwtong maakten dat Van der Velden zelf de optelsom

voor een van de versgekalfde koeien kon maken. 'Op een gegeven moment worden de symptomen heel goed zichtbaar. Deze koe had ook een dikke kop, rode en dikke ogen, ze stond te smakken en het verhemelte was helemaal stuk. De koe stond echt als een doodziek dier te treuren, het was aandoenlijk om te zien.' De dierenarts gaf de koe pijnstillers en na twee weken was het dier weer redelijk aan het eten. Volgens de veehouder geeft het dier nu dagelijks tussen de vijf en tien liter melk, terwijl ze op veertig liter zou moeten zitten.

'Als blauwtong je bedrijf treft, en ik heb nu al een tweede geval, dan valt het niet langer mee. Duizend euro schade heb je

zo. Mond- en klauwzeer of abortus Bang hebben natuurlijk veel meer invloed op de sector, maar voor de individuele veehouder heeft blauwtong ook veel gevolgen.'

De gevolgen van blauwtong hebben Van der Velden ervan overtuigd dat openheid over de ziekte noodzakelijk is om deze onder controle te krijgen. Tijdens de ledenvergadering van Campina waarschuwde hij de aanwezigen al: 'We zijn hier volgend jaar waarschijnlijk niet vanaf, dus als de indruk bestaat dat een dier besmet is, geef dat dan aan. Zorg dat de mensen die monitoren een beeld kunnen krijgen van de ziekte.'

op het bedrijf te hebben. Nu is het misschien een uitzondering, maar stel je voor dat ieder bedrijf van zeventig tot tachtig koeien straks twee of drie zieke dieren op stal heeft. De overlevingskans lijkt zo'n zeventig procent, maar die koeien halen geen hoge productie meer.'

Mogelijke gevolgen

Om de gevolgen van blauwtong exact in beeld te krijgen heeft GD inmiddels de voorbereidingen voor een aantal onderzoeken gestart. Op die manier probeert de gezondheidsdienst duidelijk te krijgen of de problemen werkelijk veroorzaakt worden door het virus of dat de factor toeval meespeelt. Dercksen: 'Via Veekijker registreren we alles wat mogelijk een relatie heeft met blauwtong. Het gaat dan om abortus, afwijkende kalveren, problemen met keizersneden en kreupelheden. Er zijn veel vruchtbaarheidsproblemen, maar van al deze gevallen weten we niet zeker of ze rechtstreeks aan blauwtong gerelateerd zijn.' Om het type-8-virus onder controle te krijgen, heeft het OIE aan de farmaceutische bedrijven gevraagd om snel een vaccin te maken dat zich zichtbaar onderscheidt van het veldvirus. Volgens Dercksen werken de fabrikanten hier al hard aan en staat de mogelijkheid tot vaccineren inmiddels ook in Brussel op de agenda. 'Dit wil overigens niet zeggen dat we volgend jaar kunnen vaccineren. Er moet eerst een vaccin zijn dat goed en veilig werkt tegen het type-8-virus.'

Christel van Raay

men bij runderen, maar er zijn ongetwijfeld ook besmette bedrijven waar de verschijnselen subklinisch zijn en de veehouder niets opgemerkt heeft.'

Dierenarts Niels Groot Nibbelink heeft voor zijn werk bij Veterinair Centrum Someren inmiddels drie klinische gevallen van blauwtong bij koeien gezien. 'Ik schrik ervan hoe ziek een koe kan zijn van blauwtong', stelt hij. 'De ogen zijn opgezet, rood en ze etteren. De neusspiegel is rood, gevoelig, gebarsten en soms zitten er korsten op. De tong kunnen ze niet goed gebruiken en de koeien lopen alsof ze ergens van bevangen zijn.' Het ziektebeeld dat hij beschrijft, was bij de eerste blauwtongkoe van de praktijk reden tot euthanasie. Dit dier stopte met eten en kwijnde daardoor volledig weg. Op de besmette bedrijven zagen de veehouders de melkgift ook bij een aantal andere koeien dalen. Groot Nibbelink: 'Wanneer er geen blauwtong geconstateerd was op deze bedrijven, dan zou je dat net zo goed kunnen wijten aan minder opname door slechter voer.'

Tilt Groot Nibbelink niet te zwaar aan de drie gevallen van blauwtong in het gehele werkgebied van zijn praktijk? 'Het is toch wel een klein drama om zo'n koe